

ÂDÂB VE ERKÂNINA UYULARAK GUSLETMEK (2)

(...dünden devam)

Açıklama:

Namaz, Allah ile bağlantı kurma, ruhu temizleme yoludur. Ruh temizliğine baş-lamadan önce bedeni temizleyip Allah'ın divanına hazırlanmak gerekir. Bedeni temiz-lemek olan abdest, ruh temizliğine hazırlıktır. Namaza durabilmek için yüzü, dirseklere kadar kolları yıkamak, başı meshetmek ve aşıklara kadar ayakları da meshetmek veya yıkamak gerekir. **Cünüp olan, tepeden tırnağa bütün vücudunu yıkar. Şayet su yoksa temiz toprakla teyemmüm etmek, toprağa dokunan elleri yüze ve kollara sürmek abdest yerine geçer.**

Allah kullarına güçlük olsun diye değil, onları temiz tutmak, maddî ve ma'nevî pisliklerden temizlemek ve kendilerine en büyük ni'meti olan dininin hükümlerini tamamlamak için bunları emrediyor.

Âyette emredilen, iki temel uzuv olan yüz ile kolların yıkanması, iki uç uzuv olan baş ile ayakların meshedilmesidir.

Burada

“

Yıkayınız

” fi’linin iki tümleci var-

dır:

Yüz-ler

ve

iki kol. “Meshediniz”

fi’linin de iki tümleci vardır:

Başlar

ve

iki ayak..

Her iki âyetin tümleçlerinde her bakımdan tam bir uyum ve simetri mevcuttur.

Yıkanması emredilen organlardan birincisi (yüz) tek, ikincisi (kollar) çifttir. Mes-hedilmesi emredilen organlardan da birincisi (baş) tek, ikincisi (ayaklar) çifttir. Yıkama fi’linin tümleçlerinden birincisi çoğul halinde, ikincisi tesniye (ikil) halindedir ve cer harfi almıştır. Meshetme fi’linin tümleçlerinden de birincisi çoğul, ikincisi tesniye (ikil)dir ve cer harfi almıştır.

"*Erculikum*" kelimesi, lâmin kesriyle de fethiyle de okunmuştur. Kesriyle oku-yan, kelimeyi hemen kendinden önceki "bi ruûsikum" kelimesine atfetmiş olur. Bu takdîrde mâna:

"Meshedin başlarınızı ve aşıklara kadar ayaklarınızı"

demektir. Bu durumda ayakları meshetmek farz olur. İmâm Taberî bu kırâati ve dolayısıyla bu anlamı tercih ettiği gibi Ca'ferî mezhebine mensup şî'îler de âyeti böyle anlamışlardır. Âyetin siyakından (sözeliminden) de bu mâna anlaşılıyor.

Fakat bâzıları "*Erculikum*"u, daha önce geçen "*fağsilû*" fi'linin tümleçlerine bağ-larlar. Bunlara göre "*Erculikum*

ayaklarınız"

, kendisinden hemen önceki "

Vem-sehû: meshediniz"

fi'linin tümleci değil, daha önceki *fağsilû*

yıkayınız"

fi'linin tümle-cidir. O takdîrde mâna:

"Yüzlerinizi, dirseklere kadar ellerinizi yıkayınız, başınızı mes-hediniz ve aşıklara kadar ayaklarınızı yıkayınız."

şekline girer ki Arapça gramer ba-kımından bu mâna tutarlı görünmüyor.

(devamı yarın..)